

Městský úřad Ústí nad Orlicí

odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace

Vaše č.j.:
Ze dne: 15.10.2019

Naše č.j.: MUUO/32736/2019/ŠKCP/klick
Číslo spisu: 5516/2019
Spis. značka: škcp/sř/5516/2019
Poč. listů: 6
Poč. příloh: 0
Poč. lis. př.: 0

Vyřizuje: Ing. Dana Kličková
Tel: 465 514 306
E-mail: klickova@muuo.cz
Datum: 29.10.2019
Místo: Ústí nad Orlicí

ROZHODNUTÍ

Účastníci řízení:

Město Ústí nad Orlicí
Sychrova 16
562 24 ÚSTÍ NAD ORLICÍ
IČ: 00279676

Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, jako příslušný orgán státní památkové péče (dále jen „orgán SPP“) podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) a místně příslušný podle § 11 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, v platném znění (dále jen „správní řád“), k žádosti Města Ústí nad Orlicí, se sídlem Sychrova 16, Ústí nad Orlicí, IČ 00279676, zastoupeného starostou Petrem Hájkem, podané dne 15. 10. 2019 podle § 14 odst. 1 památkového zákona, o vydání závazného stanoviska k obnově souboru 14 kapliček křížové cesty na Andrlově chlumu, na st. p. č. 1255, poz. p. č. 2470/1, 2470/2, 2470/3, st. p. č. 3305, 3306, 3307, 3308, 3309, st. p. č. 462, 463, jejich prostředí na poz. p. č. 2474/2, 2245/1, 2245/4, 2470/4, 2246. v k. ú. Ústí nad Orlicí, který je zapsaný v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky jako kulturní památka pod rejstříkovým číslem 32983/6-3766, vydává toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o

Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, na základě podaného návrhu (žádosti o vydání „závazného stanoviska“) považuje **obnovu souboru 14 kaplí křížové cesty**, spočívající ve výměně střešní krytiny, budování okapových chodníků, obnově fasád a kamenných prvků dle předložené projektové dokumentace *14 kaplí křížové cesty na Andrlově chlumu v Ústí nad Orlicí*, 09/2019, zpracované Ing. Tomáš Koblása, Hradec Králové a restaurátorského průzkumu zpracovaného BcA. Markem Běťákem, Němčice 7 a BcA. Martinou Bednářovou, Koclířov 126, u výše uvedeného souboru objektů v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona a z hlediska zájmů státní památkové péče za **p ř í p u s t n é** a pro účastníka řízení stanovuje podmínky, za kterých lze práce provádět:

adresa: Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí
tel.: +420 465 514 111
fax: +420 465 525 563

IČ: 00279676 DIČ: CZ00279676
email: podatelna@muuo.cz
web: http://www.ustinadorlici.cz

bankovní spojení:
KB Ústí nad Orlicí, č.ú.: 19-420611/0100
ID datové schránky: bxcbwmg

1. Před zahájením prací vlastník svolá kontrolní den, v rámci kterého bude předložen harmonogram prací, případně další kontrolní dny.
2. Restaurování kamenných prvků bude provádět restaurátor s povolením MK ČR k restaurování uměleckých děl z kamene, který vypracuje restaurátorskou zprávu s fotodokumentací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k památkovému zákonu.
3. Restaurování štukových prvků bude provádět restaurátor s odpovídající licenci MK ČR uměleckořemeslných prací ve štku nebo uměleckořemeslných nástěnných maleb a vypracuje k nim restaurátorskou zprávu s fotodokumentací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k památkovému zákonu.
4. Vlastník zajistí provedení referenčních vzorků barevnosti na fasádě, vybrané odstíny budou stvrzeny zápisem.
5. Průběh prací bude konzultován s příslušným pracovníkem NPÚ Pardubice.
6. Při převězení díla bude NPÚ Pardubice jedno kompletní paré zprávy s fotografiemi odevzáno **do 60 dnů po dokončení prací** prostřednictvím orgánu SPP.
7. Toto rozhodnutí a v této věci vydané písemné vyjádření NPÚ ÚOP Pardubice předá účastník řízení provádějícímu restaurátorovi.

Odůvodnění:

Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, který je podle § 25 odst. 1 památkového zákona orgánem SPP, obdržel dne 15. 10. 2019 návrh (žádost o vydání závazného stanoviska) Města Ústí nad Orlicí, Sychrova 16, Ústí nad Orlicí, ve věci obnovy souboru kapliček křížové cesty na Andrlův chlum v Ústí nad Orlicí, který je zapsaný v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky jako nemovitá kulturní památka pod rejstříkovým číslem 32983/6-3766. Tímto dnem bylo podle § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno správní řízení.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona požádal orgán SPP Národní památkový ústav v Pardubicích o písemné vyjádření k žádosti. Jelikož závazné stanovisko na základě Vaší žádosti nelze vydat bezodkladně, je vydáno ve lhůtě 30 dnů od podání žádosti, ke které se připočítává lhůta potřebná k získání odborného vyjádření od Národního památkového ústavu v Pardubicích (20 dní, ve složitějších případech 50 dní). Odborné vyjádření č.j. NPÚ-361/81799/2019/For ze dne 25. 10. 2019 obdržel správní orgán SPP dne 29. 10. 2019.

Dopad prací na objekt a předmětné území dle odborného vyjádření NPÚ:

„Současný stav poznání chráněných kulturně historických hodnot dotčeného objektu / území: Křížovou cestu tvoří celkem čtrnáct zastavení postavených v letech 1852 – 1853. Z původní křížové cesty zůstává

jedno zastavení. Kaple tvořící křížovou cestu tvoří architektonický prvek, který je v českých zemích charakteristický od cca 18. stol., byť je vybudován v polovině století devatenáctého. Technický stav objektu / dotčené konstrukce: Střešní plášť: Stávající provedení je z asfaltového šindele, na hraně životnosti, napadené mechem. Fasády: Stávající plášť souboru čtrnácti kaplí je vzhledem ke vzniku staveb - pol. 19. st. a vzhledem k prostředí, ve kterém se kaple nacházejí celkem v odpovídajícím, byť neutěšeném stavu. Přestože jde o soubor kaplí, jednotný celek s obdobnou problematikou, každá z kaplí vykazuje určitou míru poškození a narušení stávajících prvků – fasád a kamenných prvků. Prvních deset kaplí je menších, kaple XI., XII., XIII. a XIV. jsou půdorysně větší, s okny a nikami ve štítě čelní stěny. Kaple XII. a XIII. Jsou na zadní straně kaplí zdobeny štukaturou s piktogramy, zastavení XII. - piktogram IHS, zastavení XIII. - piktogram MARIA. Na fasádách kaplí bylo v rámci sondážního průzkumu prokázáno, že kaple prošly rozsáhlými opravami exteriéru, údajně v r. 1994. Kamenné prvky: Plášť objektů kaplí doplňují kamenné prvky, a to vždy vstupní pískovcový portál, povětšinou se dvěma vstupními schody a soklová část s pískovcovými obkladovými deskami. - Podobně jako u omítek je zde největším problémem, který je nutno řešit neustálé zavlhčení pískovce. V důsledku vysokého procenta vztlínající vlhkosti jsou téměř u všech kaplí soklové části s pískovcem silně narušeny, a to jak na povrchu, tak i ve hmotě pískovce. V nejhorším stavu se nachází sokl u zastavení V., VI., VII., VIII. a IX. a X., zde dochází k narušení hmoty pískovce hluboko ve hmotě a bude nutné zde pískovcový sokl odsolit. U kaplí XI., XII., XIII., XIV. je sokl v o něco lepším stavu, s kompaktními spárami (patrně dodatečně přespárováno). Trvalé vysoké zavlhčení kaplí způsobuje také v důsledku lesního porostu a přilehlého terénu vysokou míru biologického znečištění pískovcových částí mechy a řasami – nutná sanace všech zastavení, s důrazem na pískovcové soklové části.

Dosavadní stav projednání: Na záměr prací bylo vydáno odborné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Pardubicích pod čj. NPU-361/49924/2019/For ze dne 09. 07. 2019. Předmětná PD byla s pracovníky NPÚ a orgánem SPP konzultována.

Vyhodnocení žádosti: Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené/posuzované práce budou v souladu s veřejným zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot za těchto podmínek:

1. Restaurování kamenných prvků bude provádět restaurátor s povolením MK ČR k restaurování uměleckých děl z kamene. Průběh prací bude konzultovat s příslušným pracovníkem NPÚ a vypracuje k nim restaurátorskou zprávu s fotodokumentací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. v platném znění. Dokumentace bude vyhotovena podle vzoru, který byl výkonnému orgánu předán a který bude přílohou jeho závazného stanoviska.
2. Restaurování štukových prvků bude provádět restaurátor s odpovídající licencí MK ČR uměleckořemeslných prací ve štuku nebo uměleckořemeslných nástěnných maleb a vypracuje k nim restaurátorskou zprávu s fotodokumentací podle § 10 prováděcí vyhlášky č. 66/88 Sb. k zákonu č. 20/87 Sb. v platném znění. Dokumentace bude vyhotovena podle vzoru, který byl výkonnému orgánu předán a který bude přílohou jeho závazného stanoviska.
3. Vlastník zajistí provedení referenčních vzorků barevnosti na fasádě, vybrané odstíny budou stvrzeny zápisem.

Zdůvodnění: Vlastník zamýšlí realizovat obnovu čtrnácti kaplí křížové cesty na Andrlově Chlumu.

Stávající stav kaplí je různý, poplatný svému situování v lese, navrženým řešením je dle předloženého restaurátorského průzkumu otluk omítek do výše cca 1,5 m, nové omítky na bázi vápenného štuky a nové nátěry dle restaurátorského průzkumu. Dále je navržena výměna stávající krytiny (bonský šindel) za falcovaný měděný plech. U kamene je postup stanoven restaurátorským průzkumem na odsolení, doplnění a barevnou retuš kamenných prvků. Z hlediska památkové péče kvitujeme dosavadní postup prací, kdy byl nejprve zpracován podrobný restaurátorský průzkum fasád a kamenných prvků a na jeho základě pak tvořena dokumentace provedení prací. K navržené krytině z měděného plechu nemáme z hlediska památkové péče námitek. Zbudování chodníku z pískovcových desek je z hlediska památkové péče rovněž v pořádku. Ad. 1. a 2.: Podmínky stanoveny z důvodu zachování kulturněhistorických hodnot objektu kaplí, Při dodržení výše uvedených podmínek nedojde provedením prací k poškození památkových hodnot objektu. Štukové prvky na zastaveních Ad. 3.: Předloženým restaurátorským průzkumem byla prokázána barevnost kaplí v několika vrstvách bílé, lomené bílé a modré. Z hlediska památkové péče se kloníme spíše k bílé vápenné variantě, která byla na kaplích prokázána jako nejstarší dochovaná vrstva, případně bílé lomené do okru. Smyslem vyhlášení památek je alespoň na vybraném vzorku nejhodnotnějších staveb a urbanistických celků zachovat kulturně historické hodnoty, jež by bez památkové ochrany zanikly. V zájmu zachování připomenutých kulturně historických hodnot se památková péče snaží o ochranu původních prvků tam, kde dosud existují, a užívání tradičních materiálů a postupů tam, kde je nezbytná výměna. Tyto požadavky památkové péče jsou samozřejmě pro vlastníky do jisté míry limitující, jsou však podloženy veřejným zájmem chráněným zákonem. Upozornění: V rámci předložených prací není řešen interiér jednotlivých kaplí, pro obnovu interiéru je nutno požádat příslušný orgán SPP o vydání nového závazného stanoviska. S ohledem na historickou exponovanost tohoto území, lze předpokládat možnost výskytu v zemi dochovaných archeologických terénních situací. Tyto situace, společně s movitými archeologickými nálezy, mají nezastupitelnou vypovídací hodnotu. Vzhledem k tomu, že se jedná o území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 odst. 2 zák.č. 20/1987 sb., o státní památkové péči v platném znění, upozorňujeme na povinnosti vyplývající ze zákona a na potřebu provedení záchranného archeologického výzkumu. Doporučení: Doporučujeme orgánu SPP svolat před zahájením prací kontrolní den, v rámci kterého bude předložen harmonogram prací, kontrolní dny lze v případě potřeby opakovat pravidelně."

Účastníkovi řízení byla dána možnost dle § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění. Účastník řízení tuto možnost využil a sdělil, že nemá připomínky k vyjádření NPÚ Pardubice.

Vyjádření orgánu SPP:

Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, v průběhu správního řízení posuzoval žádost z hlediska jejího souladu s platnými právními předpisy. Při vyhotovení závazného stanoviska vycházel z prohlídky objektu a předložené žádosti a došel k závěru, že záměr obnovy souboru kapliček je přípustný za předpokladu, že budou plně respektovány všechny podmínky uvedené v tomto rozhodnutí.

Jedná se o soubor čtrnácti kaplí lemujících silnici na vrchol Andrlova Chlumu menší kaple mají obdélný půdorys s rovným závěrem, půlkruhovým zaklenutým vchodem, trojúhelníkovým štítem se štukovým ornamentem. Střecha je sedlová, krytinu tvoří asfaltový šindel. Vnitřky kaplí jsou vyvedeny jako plochostropé a jsou omítnuty bílou barvou. Tři poslední kaple jsou větší, rovněž obdélného půdorysu. Kaple tvořící dvanácté zastavení je větší na ose rovněž s kamenným ostěním a klenákem, v průčelí volutový štít se štukovým ornamentem, střecha je rovněž sedlová, krytá asfaltovým šindelem. Třinácté zastavení má obdélný půdorys s obdélným štítem nad vchodem s kamenným ostěním a klenákem. Uprostřed kaple ční plechová věž s bání a lucernou. Na bocích kaple jsou půlkruhově zaklenutá šestitabulková okna. Čtrnácté, poslední, zastavení má rovněž obdélný půdorys, sedlovou střechu a obdélný štít s malbou Krista.

S ohledem na současný stupeň poznání historického vývoje předmětného objektu lze konstatovat, že k jeho památkovým hodnotám patří zejména hmotové uspořádání, dochovaná dispozice, materiálová skladba, výzdoba interiéru i exteriéru.

Podmínky uvedené v tomto závazném stanovisku stanovil orgán SPP podle § 14 odst. 3 památkového zákona a § 9 vyhlášky MK ČR č. 66/1988 Sb., kterou se zákon provádí.

Pro zachování historických kvalit tohoto památkově chráněného objektu je třeba respektovat originální historické materiály, hmotu i po léta utvářené a zachovávané detaily. Podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí stanovil orgán SPP na základě nutnosti uchování autenticity vzhledu a hmoty předmětné kulturní památky a tak zachovat její charakter bez památkově nevhodných změn.

Fotodokumentace prací je nutná z důvodu zachování informací o předmětné kulturní památce a dále pak pro účely budoucího studia. Podmínky jsou stanoveny proto, aby z hlediska památkové péče nedošlo k nevratným ztrátám. Odborný dohled bude vykonávat pověřený pracovník NPÚ v Pardubicích podle § 32 odst. 2 písm. g) památkového zákona. U pískovcových prvků - portálů i štukových prvků se jedná o uměleckořemeslné dílo a proto bude restaurování kamene či štku provádět restaurátor s výše uvedeným povolením MK ČR k restaurování.

Orgán SPP souhlasí se záměrem obnovy souboru kapliček. Z výše uvedených důvodů je včasný odborný zásah nutný pro zachování tohoto hodnotného souboru kapliček.

Jedná se o práce, které povedou ke zlepšení stavebně - technického stavu souboru, zvýšení informovanosti občanů a komfortu přístupu k objektům a zároveň nedojde k poškození památkové podstaty objektů. Zamýšleným záměrem prací je z hlediska památkové péče nedojde k narušení památkové hodnoty objektů.

Zároveň upozorňujeme, že stavba bude prováděna na území s archeologickými nálezy. Stavební činnost na území s archeologickými nálezy řeší ustanovení § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

V případě jakékoli **další stavební činnosti** (např. práce na interiéru jednotlivých kaplí) nad rámec tohoto závazného stanoviska včetně udržovacích prací je podle uvedeného památkového zákona nutno požádat Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, o **další závazné stanovisko**.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možné podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení ke Krajskému úřadu Pardubického kraje podáním učiněným u Městského úřadu v Ústí nad Orlicí, odboru školství, kultury, sportu, cestovního ruchu a propagace.

Mgr. Luboš Mikyska
vedoucí odboru

Ing. Dana Kličková
oprávněná úřední osoba